

Вінницький державний педагогічний університет імені
Михайла Коцюбинського

Факультет історії, права і публічного управління
Кафедра історії та культури України

Українознавство

СИЛАБУС

в и б і р к о в о ї н а в ч а л ь н о ї д и с ц и п л і н и
д л я п і д г о т о в к и б а к а л а в р і в

Галузь знань 0101 Педагогічна освіта; 0202 Мистецтво; 0203 Гуманітарні науки; 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини; 0402 Фізико-математичні науки; 0101 Педагогічна освіта; 0303 Журналістика та інформація

Спеціальність 014.04 Середня освіта (Математика); 014.09 Середня освіта (Інформатика); 014.08 Середня освіта (Фізика); 014.10. Середня освіта (трудове навчання та технології); 015.10. Професійна освіта. (комп'ютерні технології); 014.03 Середня освіта (Історія); 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 231 Соціальна робота; 053 Психологія; 011 Науки про освіту; 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); 014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035.01 Філологія. (Українська мова і література); 061 Журналістика; 014.11 Середня освіта (фізична культура); 6.010202 Спорт; 017 Фізична культура і спорт; 014.07 Середня освіта (Географія); 103 Науки про Землю; 014.05 Середня освіта (Біологія); 014.06 Середня освіта (хімія); 102 Хімія; 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)); 035.04 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)) англійська Мова і література (англійська); 035.04 Філологія. (Германські мови та літератури(переклад включно)) німецька.

Освітня програма:

Середня освіта (Математика); Середня освіта (Інформатика); Середня освіта (Фізика); Середня освіта (трудове навчання та технології); Професійна освіта. (комп'ютерні технології); Середня освіта (Історія); Дошкільна освіта; Початкова освіта; Соціальна робота; Психологія; Науки про освіту; Середня освіта (Музичне мистецтво); Середня освіта (Українська мова і література); Філологія. (Українська мова і література); Журналістика; Середня освіта (фізична культура); Фізична культура і спорт; Середня освіта (Географія); Науки про Землю; Середня освіта (Біологія); Середня освіта (хімія); Хімія; Середня освіта (Мова і література (англійська)); Середня освіта (Мова і література (німецька)); Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)).

Кількість кредитів: 3
Загальна кількість годин: 90

Мова викладання:
українська

Л е к ц і ї : 18
Практичні заняття : 18
Самостійна робота : 54
Вид контролю : з а л і к

Гребеньова
Валентина
Олександрівна
кафедри історії та
культури України

Жмуд Наталка
Вікторівна
кафедри історії та
культури України

ауд. 324
kaf.ukr18@gmail.com

Анотація

Програма призначена для підготовки бакалаврів галузей знань 0101 Педагогічна освіта; 0202 Мистецтво; 0203 Гуманітарні науки; 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини; 0402 Фізико-математичні науки; 0101 Педагогічна освіта; 0303 Журналістика та інформація спеціальність 014.04 Середня освіта (Математика); 014.09 Середня освіта (Інформатика); 014.08 Середня освіта (Фізика); 014.10. Середня освіта (трудове навчання та технології); 015.10. Професійна освіта. (комп'ютерні технології); 014.03 Середня освіта (Історія); 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 231 Соціальна робота; 053 Психологія; 011 Науки про освіту; 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); 014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035.01 Філологія. (Українська мова і література); 061 Журналістика; 014.11 Середня освіта (фізична культура); 6.010202 Спорт; 017 Фізична культура і спорт; 014.07 Середня освіта (Географія); 103 Науки про Землю; 014.05 Середня освіта (Біологія); 014.06 Середня освіта (хімія); 102 Хімія; 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)); 035.04 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)) англійська Мова і література (англійська); 035.04 Філологія. (Германські мови та літератури(переклад включно)) німецька.

Програма містить лекційний та практичний курс з Українознавства.

Викладений матеріал відповідає навчальному плану дисципліни для підготовки бакалаврів спеціальностей 014.04 Середня освіта (Математика); 014.09 Середня освіта (Інформатика); 014.08 Середня освіта (Фізика); 014.10. Середня освіта (трудове навчання та технології); 015.10. Професійна освіта. (комп'ютерні технології); 014.03 Середня освіта (Історія); 012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 231 Соціальна робота; 053 Психологія; 011 Науки про освіту; 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); 014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035.01 Філологія. (Українська мова і література); 061 Журналістика; 014.11 Середня освіта (фізична культура); 6.010202 Спорт; 017 Фізична культура і спорт; 014.07 Середня освіта (Географія); 103 Науки про Землю; 014.05 Середня освіта (Біологія); 014.06 Середня освіта (хімія); 102 Хімія; 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)); 035.04 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно)) англійська Мова і література (англійська); 035.04 Філологія. (Германські мови та літератури(переклад включно)) німецька.

Обсяг рукопису відповідає кількості годин відведених навчальним планом дисципліни для підготовки бакалаврів галузей знань 0101 Педагогічна освіта; 0202 Мистецтво; 0203 Гуманітарні науки; 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини; 0402 Фізико-математичні науки; 0101 Педагогічна освіта; 0303 Журналістика та інформація, реальному бюджету часу студента, відведеного для самостійної підготовки, продуктивності засвоєння інформації студентом.

У програмі представлено основні положення курсу, розглядаються питання формування компетентностей бакалаврів з Українознавства: здатність мотивувати людей і рухатись до спільної мети; підтримувати системи соціальних спільнот і соціальних взаємин; форми взаємодії індивідуума з соціальними групами і спільнотами; засвоїти понятійний апарат основних категорій та термінів, що застосовуються у курсі; опанувати джерельну та методичну базу наукової дисципліни; о теоретичні засади курсу; опанувати закономірності, досвід, уроки розвитку українського народу; розуміти сутність феномену українства; знати особливості формування етнічної території українців; аналізувати основні складові матеріальної та духовної культури українців, знати її сутнісні риси; засвоїти методику польової етнографічної роботи; використовувати набуті знання в навчальному процесі при вивченні інших навчальних курсів гуманітарного спрямування, зокрема етнологічного циклу.

Мета курсу

сформувати у студентської молоді обсяг знань, який необхідний для самостійного вивчення традиційної культури з умінням застосовувати його на практиці, розширити світогляд та сприяти формуванню національного типу особистості, донести знання про пізнання своєї етнічної спадщини, реалізацію етнофора в сучасному етнокультурному просторі.

Перелік тем (загальні блоки)

РОЗДІЛ 1. Етнічна історія українців

Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Джерела етнографічної науки

Термінологія народознавства. Зародження і розвиток українського народознавства (Російське географічне товариство, його Південно-Західний відділ). Становлення і перспективи розвитку українського народознавства в незалежній Україні. Українські письменники-етнографи та їх діяльність: Котляревський І., Квітка-Оснотенко Г., Шевченко Г., Нечуй-Левицький І., Франко І., Українка Леся та ін.

Історичні джерела: письмові документи, матеріали польових досліджень, музейні зібрання, графічні та образотворчі матеріали, дані суміжних наук.

Письмові документи: літописи, хроніки, підручники, щоденники, описи, майнові описи, судові звіти, подимні переписи, топографічні описи, люстрації тощо.

Етнографічні джерела: образотворчі та графічні матеріали, господарські знаряддя праці, предмети хатнього начиння по побуту, одяг тощо.

Музейні зібрання. Музеї-скансени. Музеї в діаспорі. Меморіальні музеї. Музеї закладів освіти.

Тема 2. Концепції етногенезу. Етногенез українського етносу

Поняття “етногенезу”, “етносу”, “нації”. Атрибутні ознаки етносу. Основні етапи етногенезу українців. Теорії походження слов’ян (дніпровська, вісло-дніпровська, вісло-одерська, норманська, азійська). Концепції походження українців: “єдиної колиски”, автохтонності Грушевського М., безперервності Пастернака Я., незалежного розвитку окремих східнослов’янських народів Дашкевича Я.

Механізм творення етносу. Структуруючі елементи етносу.

Етнічність українців. Найменування України та українців. Етнічна та національна культура. Етнічна самосвідомість та національна ідея.

Тема 3. Історико-етнографічне районування та субетноси українського народу

Основні етапи етнічної історії українського народу. Етнографічні групи українців. Етнічні групи. Історико-етнографічні регіони: Наддніпрянина, Слобожанщина, Степова Україна, Українське Полісся, Волинь, Поділля. Історико-етнографічні землі: Покуття, Буковина, Гуцульщина, Бойківщина, Лемківщина, Закарпаття тощо. Українська діаспора. Поділля як історико-етнографічний район України.

РОЗДІЛ 2. Господарство і матеріальна культура українців

Тема 4. Основні галузі господарства і заняття населення

Суть понять «матеріальна» і «духовна» культура. З історії виникнення землеробства на Україні. Знаряддя оранки. Вирощування злаків (системи рільництва). Сівба та догляд за рослинами. Зажинки, жнива, обжинки. Молотьба та зберігання вирощеного врожаю. Хліборобські обряди, звичаї та трудові традиції.

Тваринництво, конярство, вівчарство, птахівництво. Обряди та звичаї, пов’язані із тваринництвом.

Тема 5. Ремесла та промисли в Україні

Поняття “промисел” та ремесло. Домашні промисли та ремесла, їх еволюція в практичній діяльності українців. Цехи міських ремісників. Мануфактура. Основні види традиційних народних промислів та ремесел: каменярство, лісові та деревообробні, гончарство, ткацтво, обробка шкіри, килимарство, ковальство, гутництво тощо. Уходництво. Чумацтво. Солеварні та солевидобувні промисли.

Тема 6. Поселення та житло в Україні

Еволюція традиційного житла в Україні. Структура та регіональні особливості українських поселень. Зони та типи поселень в Україні. Українська селянська хата: інтер’єр, екстер’єр. Селянський двір та господарські споруди. Громадські споруди (село, місто). Культова архітектура.

РОЗДІЛ 3. Духовна культура українського етносу

Тема 7. Народні знання, світоглядні вірування й уявлення українського народу

Народна астрономія. Народна метеорологія. Народна математика. Народна ботаніка та зоологія. Народна медицина та ветеринарія. Поняття «календар». Його походження та різновиди. Особливості

українського народного календаря. Календарні звичаї та обряди.

Дуалізм світоглядних уявлень. Історичні шляхи світогляду українців: демонологічний, міфологічний, християнський. Релігійний дуалізм (двовір'я). Генезис розвитку вірувань і повір'їв. Християнізація народних вірувань та повір'їв. Український міфологічний пантеон.

Тема 8. Український менталітет

З історії формування поняття «менталітет» та «національний характер» (Липа Ю., Липинський В., Мірчук І., Шерех Ю., Донцов Ю., Забужко О. та ін.). Національний/етнічний характер, психічний склад нації, менталітет, ментальність: співвідношення понять. Чинники, які впливають на формування та функціонування рис національного характеру: генетичний, географічний, історичний, суспільний, культурний. Стійкість чи мінливість рис національного характеру. Етнічні стереотипи.

Основні підходи до розуміння менталітету.

Фактори формування психотипу етносу: природно-географічні (лісостеп безкрайня), іноетнічні впливи, соціальні (різні форми суспільного устрою), геополітичні (розташування між хліборобським і кочовим світом). Психологічний склад етносу. Зміст етнічної ментальності: характерні особливості світосприйняття; моральні вимоги, норми та цінності; переважаючі життєві настрої; у типи характеру; форми взаємин; у ставленні до праці та організації побуту.

Архетипи української ментальності: архетип Землі-матері (хліборобський психотип); козацький архетип (агресивний, войовничий).

Ментальні структури та механізми створення національного ідеалу (антеїзм, кордоцентризм, індивідуалізм, ірраціоналізм, екзистенціалізм). Основні риси українського менталітету: емоційність, сентименталізм, чутливість, ліризм.

Тема 9. Родинна звичаєвість та громадський побут в Україні

Історичні типи сім'ї. Системи спорідненості: австралійська, арабська, гавайська, англійська. Типи сім'ї: парна, полігамна, моногамна.

Формування української родини: рід, розширена сім'я, велика сім'я патріархального типу, розширена (нероздільна сім'я), дворище, нукерна сім'я. дерево роду, родичі та свояки.

Весільні звичаї та обряди: передвесільний (сватання, умовини, договір, оглядини, заручини, гільце, барвінковий та коровайний обряд, торочини, дівич-вечір), весільний (запрошення на весілля, обдаровування, посад молодих, розплітання коси, шлюб, вінчання, покривання молодої, розподіл короваю, перевезення посагу, перезва, рядження) та післявесільний (хлібини, весільні чини, весільний одяг, символіка весільного обряду) цикли.

Звичаї та обряди, пов'язані з народженням дитини. Повір'я, пов'язані з вагітною жінкою. Інститут повивання та ім'янаречення в Україні. Родини та хрестини. Пострижини. Соціалізація особистості.

Поховально-поминальні звичаї та обряди.

Парубочі та дівочі громади. Громадські соціальні інститути: кумівства, побратимства, сусідства, земляцтва. Системи спорідненості.

Календарний план

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Предмет і завдання навчальної дисципліни	2	1
2	Концепції етногенезу. Етногенез українського етносу	2	
3	Історико-етнографічне районування та субетноси українського народу	2	1
4	Основні галузі господарства і заняття населення	2	
5	Ремесла та промисли в Україні		
6	Поселення та житло в Україні. Народний одяг	2	1
7	Народні знання, світоглядні вірування й уявлення українського народу	2	
8	Український менталітет	2	
9	Родинна звичаєвість та громадський побут в Україні	2	1
	Разом:	18	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	Концепції етногенезу. Етногенез українського етносу	2	1
2	Історико-етнографічне районування та субетноси українського народу	2	
3	Українська діаспора	2	1
4	Основні галузі господарства і заняття населення	2	1
5	Ремесла та промисли в Україні	2	
6	Поселення та житло в Україні. Народний одяг	2	
7	Родинна звичаєвість та громадський побут в Україні	4	2
8	Народні знання, світоглядні вірування й уявлення українського народу	2	1
9	Календарна обрядовість	-	
Усього годин		18	6

Самостійна робота

№/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	Стародавні пам'ятки та джерела з етнографії	3	6
2	Українська діаспора	3	6
3	Народна їжа і харчування українців	3	4
4	Родинні звичаї та обряди	3	8
5	Народний календар українців	3	8
6	Світоглядні уявлення та вірування українців	3	6
7	Менталітет та національний характер	3	4
8	Народна педагогіка українців	3	4
9	Усна народна творчість та образотворче мистецтво українців	3	4

10	Національна та народна символіка українців	3	6
11	Індивідуальні завдання	24	24
	Усього годин	54	80

Оцінювання

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (залік)	Сума
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3				Розділ 4		Розділ 4		20	100
T1	T2	T 3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	KKP	Сам. роб.	ІНДЗ №1	ІНДЗ №2		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	12	10	10	12		

Результати навчання, що підлягають оцінюванню

№ з/п	Назва теми
Розділ 1	
1	Тема 1. Предмет і завдання українознавства. Зародження і розвиток українського народознавства. Становлення і перспективи розвитку українського народознавства в незалежній Україні. Джерела етнографічної науки. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної області українознавства. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики з українознавства у професійній діяльності.
2	Тема 2. Концепції етногенезу. Етногенез українського етносу. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння походження українського народу. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики формування первісних ознак українського етносу.
3	Тема 3. Історико-етнографічне районування та субетноси українського народу. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння етнографічного районування та етнічних земель України; завершення формування національної території. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики щодо формування території України, етнографічних особливостей населення України.
Розділ 2	
4	Тема 4. Основні галузі господарства і заняття населення. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної області «матеріальної культури». Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики основних видів господарської діяльності українців в традиційній та сучасній культурі.
5	Тема 5. Ремесла та промисли в Україні. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної області основних видів традиційних народних промислів та ремесл. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики щодо народних промислів та ремесл у наш час, їх роль у побуті населення.
6	Тема 6. Поселення та житло в Україні. Народний одяг. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної області традиційного житла та народного одягу на території України. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики поселення та житла українців; святкового та буденного національного вбрання, його регіональні особливості.
Розділ 3	

7	Тема 7. Народні знання, світоглядні вірування й уявлення українського народу. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння предметної області народних знань, їх нагромадження і зв'язок з господарською діяльністю.. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики народних знань.
8	Тема 8. Український менталітет. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння основних завдань етнопсихології, формування психіки українського народу. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до аналізу рис українського менталітету.
9	Тема 9. Родинна звичаєвість та громадський побут в Україні. Позитивна динаміка розвитку інтегральної та загальних компетентностей, набуття та позитивна динаміка фахових компетентностей. Здатність до розуміння форм сімейної організації українців.. Оцінюються завдання практичного заняття. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до застосування теорії і практики родинної обрядовості у .житті

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

Політика курсу

Політика курсу регулюється:

1. Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського:
<http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p5.pdf>
2. Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського:
<http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p2.pdf>
3. Положенням про академічну мобільність студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського:
<http://www.vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p3.pdf>
4. Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
<http://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>
5. Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського
<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>
6. Положенням про використання європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи у вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського
<https://vspu.edu.ua/content/img/education/graph/p6.pdf>

Результати захисту кожної теми оцінюються у формі рейтингового балу, максимальне значення якого є простою сумою балів за аудиторну та самостійну роботу, що зазначені у таблиці розподілу балів. Підсумковий рейтинговий бал є простою сумою рейтингових балів за кожне теоретичне питання й індивідуальне завдання. Основним критерієм оцінювання є повнота відповіді на теоретичні питання та виконання індивідуальних завдань.

Результати складання контрольної роботи (тести) за розділ оцінюються у формі рейтингового балу, максимальне значення якого зазначено у таблиці розподілу балів. Підсумковий рейтинговий бал за контрольну роботу є простою сумою рейтингових балів за кожне теоретичне питання контрольної роботи. Основним критерієм оцінювання є повнота відповіді на теоретичні питання контрольної роботи.

Відпрацювання запізнених завдань та пропусків занять здійснюється у календарні терміни, визначені ЗВО. У разі неможливості присутності бути присутнім на відпрацюванні, студент, за узгодженням з викладачем та ЗВО надсилає електронний звіт з виконання практичної роботи на електронну пошту викладача та, у разі необхідності, здійснює захист звіту шляхом відео зв'язку.

Результати складання заліку оцінюються у формі рейтингового балу, максимальне значення якого рівне 20, за розширеною шкалою та в системі ECTS. Підсумковий рейтинговий бал є простою сумою рейтингових балів за кожне теоретичне питання та додаткові запитання. Основним критерієм оцінювання є повнота відповіді на теоретичні питання. Складання заліку передбачає обов'язкову присутність студента.

Підсумкова кількість балів за навчальну дисципліну оцінюється у формі рейтингового балу, максимальне значення якого рівне 100, за розширеною шкалою та в системі ECTS. Підсумковий рейтинговий бал є простою сумою рейтингових балів за захист тем, виконання контрольних робіт, написання індивідуальних науково-дослідних завдань (самостійної роботи), складання заліку. Подання апеляцій з боку студентів здійснюється за допомогою формальної процедури.

Дотримання академічної доброчесності та заходи попередження плагіату у процесі вивчення дисципліни (використано матеріали <http://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf> та <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>):

Дії, що характеризують процес академічної не доброчесності: списування; плагіат.

Дії, що характеризують процес плагіату: видавання чужої роботи за власну; копіювання слів або ідей іншої особи без посилання на її праці; умисне упушення посилання зі списку джерел; надання невірних даних про джерело (наприклад «бите» посилання); зміна порядку слів зі збереженням загальної структури речення та без посилання на джерело; копіювання великої кількості тексту або ідей із зазначенням посилань на джерела, що в сукупності складають більшу частину роботи.

Процедура: ІНДЗ перевіряються викладачем на унікальність за допомогою сервісу пошуку текстових збігів та/або шляхом порівняння з іншими роботами. У випадках виявлення плагіату більше 10 %, ІНДЗ повертається на доопрацювання.